

O nalogah organizacije mlade JRZ je govoril g. Jože Melaher.

Zaključno besedo je povedal slovenski mladini minister dr. Krek.

Novice iz domačih krajev

Ban izročil pisatelju F. S. Finžgarju visoko odlikovanje. Ban dr. Natlačen je izročil 15. februarja pisatelju F. S. Finžgarju z nagovorom red Jugoslovanske krone II. razreda in darilo banovine ter slovenskih avtonomnih občin kot narodni dar in izraz priznanja ob 70 letnici in 50 letnici književnega dela. Slavljenec se je ganjen zahvalil za počastitev, spominjajoč se v svojem govoru razmer v prejšnji tuji državi. Z občutjem, da smo sedaj zares v narodni državi, sprejema to odlikovanje v imenu vseh slovenskih kulturnih delavcev, tudi tistih, ki so pred nami v trudu in boju, v bedi in zaničevanju postavljali temelje slovenski umetnosti in narodni kulturi.

Nova predstojništva v jugoslovanski kapucinski provinci. Provincijal s sedežem v Celju je p. Mavricij Teraš; definatorji so: p. Odilo Mekinda, p. Joahim Ferk, p. Alojzij Novak, p. Edvard Vogrin. Gvardijani v slovenskih samostanih so: v Celju p. Joahim Ferk, v Studencih pri Mariboru p. Edvard Vogrin, v Ptujju p. Frančišek Lončar, v Krškem p. Avrelj Šerik, v Škofji Loki p. Rafael Bogataj. Vikarji pa so sledeči: p. Oton Kocijan v Škofji Loki, p. Hugolin Prah v Krškem, p. Dionizij Pristovnik v Ptujju, p. Marijan Koren v Studencih, p. Vilibald Novak v Celju. Nadalje pride iz Osijeka p. Jakob Vunčina v Škofjo Loko, iz Karlovega p. Gustav Mavrič v Celje.

Nesreča pri nedovoljenem skakanju na vlak. Trije mladi fantje iz Krnjaje pri Somboru v Banatu so sklenili, da bodo odšli iz naše države v Nemčijo. Bili so to 20 letni David Bornet, 20 letni Majer Jakob in 20 letni

Josip Šnepf. Do Maribora so se pripeljali z vlakom, ker pa niso imeli potnih listov, so nameravali potem skrivaj naprej čez mejo. Poskusili so pred nekaj dnevi prehod v bližini Št. Ilja, pa so jih zalotili graničarji, ki so uporabili celo orožje ter so mladi begunci komaj ušli nazaj. Uvideli so, da je pot na meji prenevarna, pa so sklenili, da se bodo vtihotapili v Mariboru na tovorni vlak. Na mariborskem kolodvoru je pa bil vlak tako zastražen, da se jim ni nudila prilika skriti se v wagone. Zato so se spravili na most na nadvozu v Košakih ter čakali tam na vlak. Bornetu je namera uspela, ker je padel pri skoku v vagon ter je na ta način došel čez mejo. Majer pa je padel med wagone, ki so mu tako zmečkali ko, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati v rami. Šnepf je pri pogledu na nesrečo opustil misel na prepeljavo preko meje in je sedaj v zaporu.

Nesreča s puško. V Ploderšnici pri Mariji Snežni je streljal vrane 33 letni Franc Horvat. Nabita puška se mu je napolnila ob koncu cevi s snegom. Ko je ustrelil, mu je razkadilo puško in eksplozija mu je raznesla levo roko. Težko poškodovani se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Zmrznjenega je našel. Na cesti med Cirkovcami in Pragerskem je našel Alojz Repič iz Zg. Hajdine v snegu zmrznjenega neznanca. Pri njem so našli 5 živinskih potnih listov ter nekaj denarja. Iz potnih listov je razvidno, da je zmrznjeni Franc Pulko, delavec iz Pečk pri Makolah. Pokopali so ga v Cirkovcah.

Otrok podlegel opeklanam. Na Bregu pri Leskovcu je prepustila mati Marija Šumičeva, ki je šla k sosedu, enoletno Marico v

varstvo 16 letni sestri. Varhinja je imela opravka pri štedilniku. Otrok se je skobacal neopaženo k loncu s kropom in padel vanj. Dekletce se je tako hudo opeklo, da je podleglo po 7 dneh prehudi ter mučni poškodbi.

Plaz se je utrgal. Sneg in južno vreme sta povzročila, da se je v Ptujju v Ljudskem vrtu utrgal velik plaz zemlje. Plaz je izruval več dreves in zasul javno pot.

Zaradi poledice padla in si zlomila nogo. Gospodična Kolenc Marija, sestra g. župnika pri Gradu v Prekmurju je šla od večernic. Ker je bila precej huda poledica, ji je spodrsnilo in je tako nerodno padla, da si je zlomila nogo. Ponesrečeno, ki je pri vseh faranih zelo priljubljena, so prepeljali na zdravljenje v soboško bolnišnico.

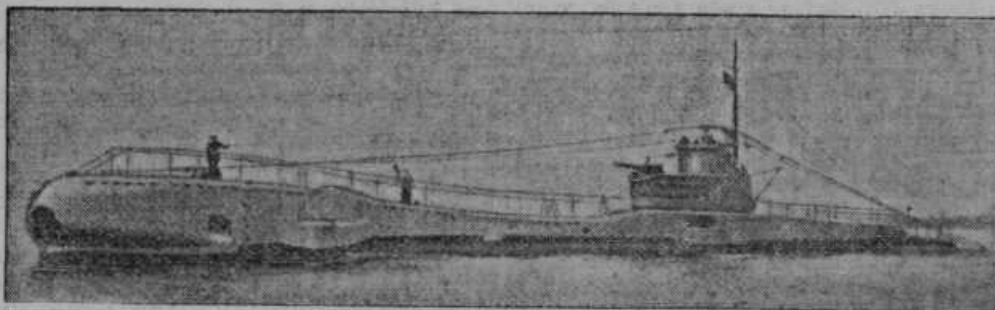
Hišni posestnik in vojni invalid se ubil. Zadnjo soboto se je podal v Celje po razni nakup hišni posestnik in vojni invalid Anton Goršek, ki ima na hribčku v Pečovniku pri Celju malo posestvo. Ko se je vračal v temi proti domu, mu je spodrsnilo, zakotalil se je po pobočju 120 m globoko, treščil z glavo ob drevo in so ga našli v nedeljo zjutraj mrtvega.

Družinski oče smrtno ponesrečil. V Tremarjih pri Celju so čistili progovni delavci sneg s tira. Med temi je bil tudi 28 letni Jožef Vetrh iz Lokroveca pri Celju. Okrog treh popoldne je pripeljal po progji od Zidanega mosta ljubljanski brzovlak, istočasno pa njemu nasproti tovorni vlak iz Celja. Vetrh se je umaknil in se je naslonil na ročaj lopate. V tem trenutku je pribrazil brzovlak, treščil ob toporišče lopate ter odbil Vetrha na nasip Savinje, kjer je obležal nezavesten s prebito lobanjo. Tovariši so ga prenesli v čuvajnico, a je hitro izdahnil. Smrtno ponesrečeni zapuščena žena in nepreskrbljenega otroka.

Nesreča pri streljanju. V Zavodnjaku nad Topoliščico je obhajala gostilničarjeva hčerka god. Ob tej priliki so streljali in se je pri tem nevarnem poslu hudo ranil 18 letni dninar Karel Stropnik.

Smrtno ponesrečil mlad voznik. 18 letni Stanko Hribar izpod Sv. Katarine nad Št. Pavlom pri Preboldu je peljal divji kostanj v Trbovlje. Med vožnjo se je prevrnil nanj voz in mu je tako hudo poškodoval lobanjo, da je fant podlegel poškodbi v celjski bolnišnici.

Smrtonosen zalet z motorjem v voz drv. V noči ob deseti uri se je zaletel v gosti megli nad Ljubljano z motorjem v z drvmi naloženi voz ključavničarski pomočnik Franc Novak iz Mengša. Trčenje je bilo tako silovito, da je Novak padel z motornega kolesa s prebito lobanjo in je umrl med prevozom v ljubljansko bolnišnico.

Potopljena angleška podmornica »Triton«

V nedeljo je po drugi maši šel na občino in se je za čas, dokler razsajajo koze, javil za grobarja...

Hudi časi so se začeli zdaj za njega. Že prva dva tedna je imel tri pogrebe. Sprva se je le z največjo težavo premagal, tako se mu je studilo in tako ga je bilo groza pred mrlji. Po sili in s trdno voljo pa se je navadil, da je opravljal to delo kakor vsako drugo.

Pa se ni držal le tega, kar je prevzel, temveč je pomagal, kjer je bilo treba. Letal je k zdravniku, nosil zdravila, hodil po duhovnika in marsikateremu bolniku je stregel. Najbolj se je brigal za tiste, ki so bili zapuščeni in sami in je po cele dni in noči prebil ob njihovi postelji. Marsikateremu je rešil življenje. Tako se je zgodilo, da so se Dobjeveščani v tej hudi preizkušnji z zaupanjem ozirali vanj in gledali v njem svojega velikega dobrotnika. Medtem ko je sprva opravljal svoje nevarno delo z neko nevoljo in trmo, so ga počasi prevzeli plemeniti nagibi; ta neprestana bližina smrti in to žrtvovanje dan na dan ga je očistilo in je vzbudilo v njegovi duši to, kar je bilo v njej lepo, dobro, krščansko. Dan na dan je imel tudi opravka z duhovnikom in zdravnikom, ki mu nista le svetovala, kako se naj varuje, da se bolezni sam ne naleze, temveč sta tudi sicer bila prijazna z njim in sta ga večkrat pohvalila. Vesel pa je bil posebnost zaradi tega, ker je videl, da so mu Dobjani res hvaležni, da ga imajo kakor za svojega in ga tudi kličejo z njegovim krstnim imenom: Tonč. Vse, kar je bilo na njem plahega, trmastega,

surovega, se je otajalo, prvič se je začutil kot človek, ki velja kakor drugi.

Pa ne le v Dobji vesi, po vsem Podkrajju so ljudje govorili o njegovih vni in marljivosti; mnogi so se mu čudili, marsikdo ga je hvalil, nekateri pa so seveda vse črno videli in so se zgražali, češ kak je ta človek, vse stori za denar — kakor pravi Judež prodaja za denar svoje zdravje in življenje. »Coprnik Migeč« mu seveda ni mogel odpustiti, da se je tako spredelal; saj — kje bi si bil mislil, da bo res šel za grobarja! Migeč je bil toliko hudoben, da je vse, kar je kdo slabega o Judežu rekel, temu na uho spravil. Še enkrat je v Judežu vzplamtela stara trma, toda prišel je že tako daleč na dobro pot, da je obrekljive jezike zaničljivo preziral. Le še bolj vneto se je posvetil postrežbi okuženih bolnikov.

Čudno je bilo, da kuga ni prestopila Dobje vesi in je ostal sicer ves Podkraj zdrav. Štirinajst tednov je razsajala in je vsega umrlo en in dvajset ljudi. Od drugega tedna v aprilu dalje ni nihče več umrl, pa kuga je le počasi jenjavala. Nazadnje je kazalo, da si je izbrala še Judeža samega.

Judež je tedaj stregel dvema, ki sta bila že čisto na koncu. Tri dni in tri noči se ni sezul ne slekel in ni očesa zatislil. To je bilo tudi za njega preveč. Četrty dan ga je zjutraj začelo tresti, glava ga je bolela, žila mu je folkla hitreje in močneje, zdaj ga je zeblo, potem ga je obšlo vroče — in proti večeru je bil tako truden in one-

ki mu ameriške oblasti leta 1919. niso hotele dati dovoljenja za potovanje v Evropo, ker niso hotele, da bi se kot časnikar udeležil pariške mirovne konference. Mož pa je le pokazal, da je pravi časnikar in da je zato tudi primerno iznajdljiv. Vkracal se je kot kuhar na neko ladjo, ki je vozila v Evropo. V prostem času je marljivo pisal za svoje liste. V svojstvu kuharja je šel tudi v Pariz in je tako le prisostvoval mirovnim konferencam.

Trgovski potnik požrl nož. Trgovski potnik Doostal se je vozil iz Olomuca v Pršerov. Med vožnjo si je hotel nekaj popraviti na čevljih in se je sklonil k tlem z odprtim nožem v roki. Med tem, ko je rezal košček usnja, ki mu je nagajal, se je vlak naglo ustavil. Mož, ki je imel

Kreditni za regulacijo Savinje in pritokov. Gradbeno ministrstvo je sprejelo v svoj program javnih del tudi regulacijo Savinje, Voglajne in Ložnice ter določilo za regulacijo Savinje pod Celjem 30 milijonov, za regulacijo Savinje nad Celjem 10 milijonov ter za regulacijo Voglajne in Ložnice 18 milijonov dinarjev.

Prepeljava hišice po ameriškem vzorcu. V Petanjcih v Prekmurju so doživeli te dni ameriškansko selitev, ki je vzbudila veliko pozornost. Lastnik lesene barake pri petanjskem mostu je dal prepeljati leseno poslopje na drug konec vasi, kakor so nekdanje prepepljali mlin v bližini mostu. Domači tesar Janez Benkič je barako dvignil na 4 sani in dva para konj sta prav z lahkoto potegnili tovor po gladki zasneženi cesti na zaželjeni kraj.

Redek lovski plen. Lovski najemnik g. Javornik Jože je ustrelil na starem gradu pri Koblju v občini Oplotnici popolnoma belega zajca. Takega lovskega plena tukajšnji stari lovci po 40 letnem najemu ne pomnijo.

Pojasnilo. K našemu poročilu v zadnji številki glede v Slov. Bistrici izsledene ponarejevalske družbe podajemo naslednje pojasnilo: Fran Napast je bil koj po aretaciji izpuščen. Pri njem najdeni in zaplenjeni denar je bil njegove žene in ji ga je sodišče že vrnilo. Ostalo Napastovo premoženje izvira iz poštenega nakupa.

Vse čitajte! Dosti je takih naročnikov iz Prekmurja, da prečitajo samo dopise pod Slovenska krajina. Opazili smo pa v zadnjih dveh številkah »Gospodarja« pod »Novice iz domačih krajev« več pomembnih dopisov iz

General de Gdansk, vođa avstrijskih francoskih, kojega čete so na delu, da pomorejo Angležem od juga pri prodiranju v Tripolitani

Ras Nasibu, bivšemu abesinskemu cesarju H. Selasiju zvesti poglavar Abesincev

Prekmurja, torej čitatelji »Gospodarja«, od začetka do konca, šele potem boste zvedeli za vse dogodke v svetu in v Prekmurju.

9 jurjev je nekdo sunil gluho-nememu mesarju. V mariborski mestni klavnici je zaposlen gluho-nemi mesar Ivan Čuješ. S pridnim delom in varčnostjo si je prihranil nekaj tisočakov. V zadnjem času pa je popival po gostilnah v Melju. Tako se ga je nakresal, da je zaspal na cesti v snegu. Spečega je našel stražnik in ga rešil pred zmrznjenjem. Ko se je Čuješ streznil, je opazil, da mu je sunil nekdo v spanju listnico z 9 jurji.

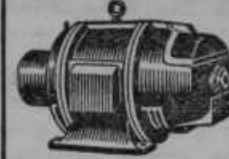
Kolesni tat pod ključem. Po okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah je pokradel 5 koles 24 letni Rudolf Prikl od Sv. Jurija v Slov. goricah. Orožniki so nevarnega tatu zaprli.

Uboj v pretepu. V okolici Ljutomera je došlo do pretepa, v katerem je obležal mrtev 18 letni Stanko Kraj iz Nunske grabe. Ubijalec se je sam javil orožnikom.

Nočni vlom. V Majšperku je bilo vlomljeno v noči v prostore znane tovarnarske gospe Kubrichtove. Vlomilci so zvezali nočnega čuvaja in so mu zamašili usta, preden so se začeli okoriščati z vlomom. Odnegli so 30 kg sladkorja, več moke, masti, dragocene preproge in 70 m izdelanega blaga. Škoda znaša več tisoč din.

Vlomilski obiski. V Pristavi pri Sv. Barbari v Halozah so obiskali vlomilci Glaviča Andreja in mu vzeli 4 kure, Martinu Koledniku v Pristavi sodček vina iz vlomljene kleti. V Okiču pri Jož. Hvalec so odnesli okoli 100 l kisa. Pri g. Ernestu in Barbari Slavetič niso nič odnesli, ker niso mogli noter. Storiščem so na sledu. V Zavrčki občini pa so tudi orožniki razkrinkali več storiščev, oziroma tam je pokradeno bilo vino, žganje itd. Pri orožnikih je cel muzej ukradenih predmetov, najdenih pri storiščih. Lastniki si sedaj odnašajo domov najdene predmete. Zadnje besede bo imelo sodišče. Tatvine in vlomi v so-

DORAVLJA-POPRAVLJA

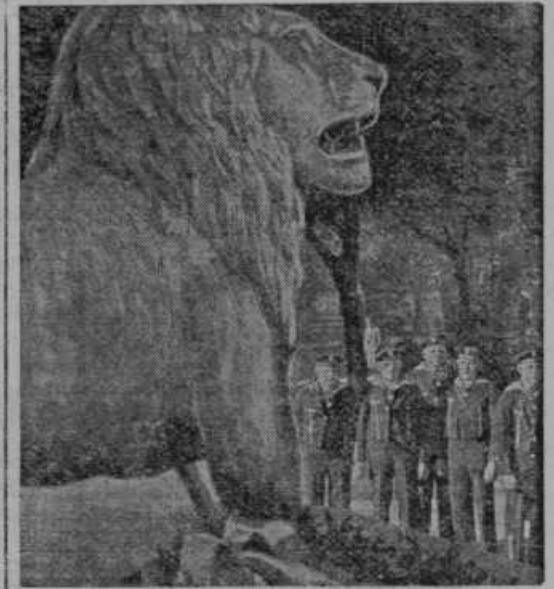

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

sednji župniji izvirajo še iz prejšnjih let. O krivcih morda prihodnjic kaj več.

Za uboj 15 let ječe. Alojz Dokl iz Ženika pri Gornji Radgoni je živel radi obmejnih sporov v sovraštvu s sosedom Jurijem Šešerkom. Sosea sta se sovražila na smrt in se neprestano tožarila ter celo dejansko obračunavala med seboj. Novembra lani sta se zopet skregala. V prepiru je pognal Dokl v sosedo kos opeke. Ta se je nato doma iz jeze napil. Vzel je staro lovsko puško in je ustrelil skozi okno Dokla, ki je sedel pri peči. Posestnik Dokl se je zgrudil mrtev, ker je dobil v glavo 50 šiber. Jurij Šešerko je bil te dni radi uboja v M. Soboti obsojen na 15 let ječe.

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

Italijani so prepeljali po osvojitvi Abesinije pred 5 leti v Rim iz abesinske prestolnice Addis Abebe na slikli vidnega ogromnega kamenitega leva

pri tem opravitlu na nesrečo odprta usta, je nankrat, ko se je vlak naglo ustavil, začutil, da mu je padel nož skozi odprta usta. V bolnišnici v Preševu so mu potem vzeli nož iz želodca. Na srečo mu ni prizadejal nož nobene rane, čeprav je bil odprt.

39 krat prababica... V Kugelhutu, švicarski kanton St. Gallen, živi 85 letna vdova Johanna Bragger. Starka ima 123 potomcev, namreč deset otrok, 74 vnukov in 39 pravnukov.

Zivela je še 50 let po svoji smrti. Friderika Knitl, žena peka iz Holzgaua na Bavarskem, je dobila že v 28. letu popolnoma sive las. Reva je osivele po strašnem dogodku, ki ga ni nikoli pozabila. Ob rojstvu drugega otroka jo je zgrabil si-

mogel, da se je komaj še držal pokonci. Zdaj ni pomagalo nič, pustiti je moral svoja bolnika in gledati, da pride domov. Z zadnjimi močmi se je privlekel čez hrib v Kot k Jeruljni bajti. Bil je bled kakor smrt in potne srage so mu stale na čelu. Ko ga je ženkica zagledala, je zavpila: »Sveta Pomagalka — Tonč, Tonč, koze si prinesel! Kaj bo, za sveto božjo voljo?«

Bolnik je na en dušek izpil kozarec žganja, ki si ga je bil grede domov kupil, ulegel se je in se je začel neznanško potiti. Jerulja se je sukala okoli postelje in je rotila vse svetnike in svetnice božje. Enkrat je stopila blizu, spet se je plaho umaknila, potem je letala sem in tja in ni vedela, kaj išče. Ko je bilo že blizu polnoči, se je ustavila ob njem in mu je rekla:

»Tonč, ali me čuješ? Tonč, jaz vem, kaj bo pomagalo, da ti bo bolje. Ko se bo zasvitalo, pojdem na božjo pot k Mariji v Puščavo. To bo pomagalo, gotovo ti bo pomagalo.«

Bolnik, ki ga je kuhala vročina, ni nato nič odgovoril, temveč je zmedeno blodil. Jerulja ga je gledala, čisto jo je zbegal pogled na njega, začela je še bolj glasno moliti, pa vsa molitev se ji je zmešala.

»Sveta Marija Pomagalka,« je stokala, »hiti nam na pomoč!... Sveta Apolonija, ti pomagaj!... Ne, ne, saj, sveta Apolonija, ti si za zobe. Sveta Lucija, ti si za vročino in za očesa!... O ti sveti Hieronim, varuj nas treska in hudega vremena!... Sveti Lavrencij, ti nas pohladi!

Sveti Rok, reši nas kuge!... O ljubi Jezus, pokroftaj, požegnaj in napoji verne duše v vica!... Pridite, verne duše, pridite na pomoč!... Sveta Marija, čisto sem zmešana, vse se mi suče okoli buče, morda sem se že koz nalezla! O mati Marija, vzemi me k svojemu Sinu v nebeško kraljestvo! Amen.«

Bolj ko se je bolnik premetaval, bolj ko je stokal, bolj je bilo ženkico strah. Nazadnje se ni mogla več držati, planila je v kamro, preoblekla se je, napolnila koš, vzela palico in zbežala iz bajte. Če je bila hitra, je v Bistrici lahko še ujela jutranji vlak in je bila proti poldnevu že pri Mariji v Puščavi. Grede pa ji je prišlo na misel, da bi Tonč mogel medtem umreti, in če bi umrl brez zakramentov, bi bila ona kriva. Obrnila se je proti fari in k župnišču; tu je potegnila za zvonec pri vratih. Ni minulo dobrih pet minut, že je prišel gospod kaplan čisto oblečen; bil je prepričan, da je treba naglo kam na spoved. Jerulja mu je s pretiranimi besedami dopovedovala, da je Tonč v njeni bajti, da se je črnih koz nalezel, gospod naj ga gredo takoj sprevideti, da ne bi brez zakramentov umrl — ona pa mora k Mariji v Puščavo, drugače za bolnika ni več pomoči.

»Kdo pa je pri bolniku?« je vprašal duhovnik.
»Nobeden — čisto sam je v bajti,« je zajecala ženka; »jaz pa moram v Puščavo, mudi se mi... tu imate ključ, da si boste mogli odkleniti; bajto sem zaklenila... Ko ga boste sprevideli, vzemite iz skrinje moje rože — jih je